

Naročnina leta: --
Celo leto . . . K40--
Pol leta . . . " 5--
Četrť leta . . . " 750
Mesečno . . . " 1--
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . " 15--
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne peštvrtice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 dedek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Čez Drino, Savo, Donavo!

Francози in Angleži v Solonu. — Venizelos odstopil. — Grška zbornica odgodena. — Rusija pretrgala diplomatske vezi z Bolgarijo. — Istotako Francija, Anglija, Italija, Belgija, Srbija in Črnogora. — Novi slaviti boji na francoskem bojišču v Champagni.

Tretje dejanje.

Na Balkanu se začne odigravati tretje dejanje v veliki balkanski drami. Prvo dejanje je bilo: balkanska zveza proti Turčiji; drugo: ponižanje Bolgarije; tretje še nima napisane, toda začenja se s tem, da Bolgarija nastopi proti Srbiji, a za hrbtom ima sedaj zaveznico Turčijo in nevtralnno Rumunijo. Tretje dejanje se ob enem kot mozaični kamenček uvršča v veliko sliko svetovne vojske.

Bolgarija nastopi ob strani Avstrije, Nemčije in Turčije. Avstrijski Slovani se veselijo, da je ob njihovo stran stopila tudi slovanska država, ki bo v novi zvezi znala povdarjati svoj slovanski značaj. V tem oziru se je gotovo ojačilo narodnostno stališče avstrijskih in nemških slovanskih narodov in bojazen, ki so jo slikali nasprotniki avstrijskim Slovanom na steno, češ, da se borijo le za nemštvo in hohencolernske ideale, se je s tem raztopila v nič.

Kljub temu bi bilo nespametno si prikrivati, da se vsled pristopa Bolgarije k naši zvezi bližajo uresničenju gospodarski ideali Nemčije, to so oni ideali, ki jih zaznamujejo z dvema besedama: Berolin — Bagdad. Imperialistična politika Nemčije išče svojo ekspanzijo po morju in po celini. Po celini so njeni ideali iskali pot čez Avstrijo, Rumunijo, Bolgarijo, Turčijo v ozadje Male Azije. Sedaj se pot zлага, le Rumunija še manjka, toda namesto nje se lahko naredi luknja skozi Srbijo do Bolgarije. Vse priprave so izvršene, da se začne graditi ta svetovopolitični predor.

Med Bolgarijo in Srbijo ni bilo nikdar srčnega razmerja, odkar sta samostojni državi, ampak neprestana rivaliteta. Poraz pri Slivnici je napolnil Srbe s sovraštvom proti Bolgariji. V drugem dejanju balkanske vojske so se Srbi s pomočjo Rusije maščevali nad Bolgarijo za Slivnico. In sedaj prihaja Bolgarija, da se maščuje nad Srbijo za Bregalnico. Rusija ni na njeni strani, toda za to Avstrija, Nemčija in Turčija.

Kako se bo Rumunija zadržala v tem novem odlomku svetovne vojske, še je popolnoma nejasno. Prikriti si pa ne smemo, da je v Rumuniji javnost in generaliteta na strani entente. Kraljevska hiša je res nemškega pokoljenja, toda novi kralj ima popolnoma rumunsko vzgojo. Srce in mišljenje novega kralja ni več nemško, ampak rumunsko. Da zdaj ne more Rumunija udariti, je jasno. Rusija ji ne more pomagati, ker sama potrebuje pomoči. Kakor hitro bi se ganila, imela bi puške štirih držav obrnjene proti sebi: Avstrije, Nemčije, Bolgarije in Turčije. Za to Rumunija čaka in to svoje čakanje imenuje evtemistično: nevtralnost.

Da bo v sedanjem metežu na Balkanu Grčija stala ob strani naših sovražnikov, je za nas djana stvar. Neoviran prihod angleškega in francoskega generalnega štaba v Solunu, izkrcavanje francoskih čet v Solunu, nejasno zadržanje proti Bolgariji, izražanje simpatij do Srbije, vse to kaže, na katero stran se je Grčija že odločila. Ako bi Grčija še res bila neodločena, ako bi še res cincala, potem bi ententa najprej poslala pred Solun in Atene svoje bojne ladje, ne pa generalne štabe, ki vedno hodijo le najvarnejša pota.

Res je, da so difference med Venizelosom in kraljem Konstantinom. Toda te se razlagajo, ker je Venizelos preveč vročekrvnen prijatelj entente, kralj Konstantin previden. Venizelos kupljena oseba, kralj čistih rok. Kraljeva kunktatorska politika je, ako se postavimo na zgolj grško stališče, dobro premišljena. Kupljeni Venizelos hoče naglo izpolniti svoje obljube, kralj Konstantin pa hoče imeti prej jasne razmere z Italijo in celo entento glede Albanije. Kadar bodo vse želje Konstantinove v tem oziru saturirane, se bo tudi on udal. Sedaj še očitno ni teh jasnih razmer, ako je res, da je Venizelos

odstopil in da se še kralj obotavlja. Pa četudi ententa ne bi izpolnila vseh kraljevih želj, Grčija ne bode pomagala Bolgariji in nam, ampak pod krinko nevtralnosti Srbiji in ententi. Grčija ne mara močnejše Bolgarije, kakor je sedaj, to je že dovolj jasno pokazala v drugi balkanski vojski.

Brezdvomno bo Turčija tudi na Balkanu nastopila aktivno. To bo ji tem lažje, ako je ententa zares opustila nadaljnjo oblegovanje Dardanel, kar seveda ni ravno tako verjetno, kakor nam hočejo to dokazati nekateri neuradni telegrami.

Položaj na Balkanu torej ni najbolj zadovoljiv, toda mi smo trdno prepričani, da bo Avstrija dosegla svoje namene in ugnala svoje sovražnike.

Venizelos za Srbijo in četverosporazam.

Iz Aten se dne 6. oktobra poroča: Grški ministrski predsednik Venizelos je podal v grški zbornici sledečo izjavo: Grčija bo strogo izpolnjevala vse obveznosti, ki so bile določene v grško-srbski pogodbi in sicer tudi za slučaj, če bi te obveznosti dovedle Grčijo tako daleč, da bi morala zavzeti napram Nemčiji svoje stališče, kar pa on odkritosrčno obžaljuje.

Ministrski predsednik Venizelos je izrazil prepričanje, da je v interesu Grčije, da se postavi ob stran četverosporazuma.

Izjave Venizelosa je odobrila grška zbornica z večino 50 glasov. Grški poslanci mohamedanskega veroizpovedanja so glasovali proti Venizelosovi izjavi.

Burni prizori v grški zbornici.

V grški zbornici je pri glasovanju, vsled katerega je Venizelos odstopil, glasovalo 257 navzočih poslancev 142 za vlado, proti 102. Vzdržalo se je glasovanja 13 poslancev. Navzočih ni bilo 50 poslancev.

Burni prizori v grški zbornici.

Listu „Secolo“ se poroča iz Aten dne 4. oktobra zvečer: Seja grške zbornice je bila zelo živahna. Venizelos je sklenil, da se hoče izogniti vsakemu političnemu razmotrivanju. Toda govorniki opozicije so ga prisilili, da je moral govoriti, kajti za besedo je poprijelo pet govornikov opozicije. Venizelos je ponovil formalni protest Grčije zoper izkrcavanje četverosporazumovih čet v Solunu, kar je opozicija tudi odobravalna. Nato je nadaljeval svojo izjavo ter rekel, da se namerava vlada z vso odločnostjo držati zavezniške pogodbe, sklenjene s Srbijo, ki nalaga Grčiji dolžnost napovedi boja vsaki z Bolgarijo zvezani državi, ki bi napadla Srbijo. Vsled tega Venizelosovega tolmačenja zavezniške pogodbe s Srbijo, je nastal v zbornici tako živahen razgovor, da je bila seja prekinjena in preložena na 11. uro po noči.

Kralj in Venizelos.

Poroča se, da je kralj Konstantin po glasovanju v zbornici sprejel Venizelosa ter mu izjavil, da ga razmerje glasov vznemirja, kajti nad 50 poslancev ni bilo navzočih in nad 10 se je vzdržalo glasovanja. To glasovanje ni dovolj glasno pokazalo, kaj želi ljudstvo.

Na to je Venizelos dal svojo ostavko

Bolgarija ni osamljena.

Listu „Secolo“ se poroča iz Aten: V seji grške zbornice dne 5. oktobra je vprašal grški poslanec Theotokis ministrskega predsednika Venizelosa, kaj namerava storiti za slučaj, če bi se pojavili zadaj za bolgarskimi bajoneti še tudi drugi bajoneti. Venizelos je odgovoril: „Čeprav bi bilo neprijetno se vojskovati z drugimi državami, moramo vendar storiti — svojo dolžnost!“ Ta izjava grškega ministrskega predsednika, ki je v popolnem nasprotju s soglasno

izjavo vseh opozicijskih strank, ki smatrajo, da v tem slučaju ne veže Grčije pogodba s Srbijo, je vzbudila razne pesimistične vesti.

Rusija noče biti rebelj.

„Ruskoje Slovo“ se temu protivi, da bi se tudi Rusija udeležila vojaških podvzetij proti Bolgariji. To se mora prepustiti Franciji in Angliji. Rusija je že itak dovolj zaposlena in vrhu tega nikakor ne kaže, da bi Rusija kot osvoboditeljica Bolgarije nastopila proti državi, ki jo je ustvarila.

Proti bolgarskemu carju.

Na takozvanem slovanskem banketu v Petrogradu je govornik izjavil: Sedaj je čas za govorjenje minul, sedaj morajo nastopiti dejanja. Sicer je verjetno, da Bolgarija ne bo naravnost proti Rusiji nastopila, toda kljub temu mora Rusija odposlati svoje brodoge proti bolgarski obali in Bolgarsko zasesti. Na to se mora zbrati v Tirnovu veliko narodno sobranje, na katerem se najizvoli nov vladar ali iz sredine Bolgarov, ali pa iz kake slovanske vladarske hiše.

Cete v Solunu in Dedeagaču.

O številu francosko-angleških čet, ki pridejo Srbom proti Bolgarom na pomoč, se širijo različne vesti. Ena vest n. pr. pravi, da bodo izkrcali v Solunu 70.000 mož, ki jih bodo dirigirali v Macedonijo. Druga vest pa pravi, da bodo nastopili z večjo močjo in izkrcali v Dedeagaču 150.000 mož, s katerimi bodo zasedli tudi Čataldeo, v Solunu pa 100.000 mož.

Boji ob Dardanelah končani.

Mnogi so mnenja, da so sedaj, ko se začne krvavi ples za Macedonijo, boji ob Dardanelah končani. Neko poročilo pravi, da so zavezniki že odtegnili iz dardanelske fronte 40.000 mož za Solun. Na vsak način je težko alimentirati z vojaštvom, municijo in živežem kar dve fronti po morju. Dardanelska fronta še ima vrhutega težavo, da morajo zavezniki odvažati po morju tudi vse ranjence na bližnje grške otoke. Na drugi strani pa bi bila za zaveznike dvojna izguba, ako bi opustili dardanelsko fronto: trpel bi njih ugled in turške čete bi postale proste za operacije na Balkanu.

Turčija bo na vsak način, tudi če dardanelska fronta ostane, poslala svoje čete na Balkan.

Angleški general Hamilton v Solunu.

Iz Aten se poroča dne 3. oktobra: Angleški general Hamilton in veliko angleških častnikov se je izkrcalo v Solunu. Tudi veliko konj in avtomobilov je bilo izkrcanih. Uro pozneje je obiskal angleški general poveljnika tretjega grškega armadnega zbora v Solunu, generala Moskopouloua ter je imel z njim daljši pogovor, v katerem so se baje določile posameznosti glede izkrcanja in prevažanja angleško-francoskih čet na bolgarsko-srbsko mejo. Med tem časom se je vršilo izkrcanje prvih angleško-francoskih čet v solunski luki. Angleško-francoski parniki so prihajali v velikem številu v luko. Angleški general si je ogledal ne samo Solun, ampak tudi njegovo okolico: povsod so ga spremljali zastopniki vlade in mesta. Nenadni prihod generala Hamiltona, vrhovnega poveljnika angleško-francoskih čet na polotoku Galipoli, je vzbudil v Atenah veliko presenečenje. Grška vlada je vložila ugovor zoper izkrcanje čet. V Atenah se vrše neprestana posvetovanja grškega ministrskega sveta.

Italija ob Adriji.

Nekateri listi so vsled prometnih naredb ob švicarski meji izražali mnenje, da se bo Italija udeležila boja na francoskem bojišču. Mnenje je bilo krivo. Poučeni krogi zatrjujejo, da bo Italija posegla v-

mes samo ob izhodni jadranski obali (v Albaniji) ali pa v Mali Aziji. „Corriere della Sera“ opominja velevlasti, naj ne naredijo pogreška kakor pri Dardanelah. Ne v majhnih sunkih, ampak napad se mora izvršiti naenkrat in z vso silo. Ako bi zmagala Bolgarija, bi bilo žalostno in bi svetovno vojsko le zavleklo.

Rumunija ostane nevtralna.

Poluradna „Echo de Bulgarie“ objavlja svoje mnenje, kako se bo zadržala Rumunija v sedanjem trenutku, ko Bolgarija stopa z orožjem v roki na plan. Srbski poslanik v Bukarešti, Marinković, je vprašal rumunskega ministrskega predsednika Bratianu, kako bo Rumunija z ozirom na Bolgarijo postopala. Ministrski predsednik Bratianu je izjavil, da smatra Rumunija za najboljšo, ako ostane nevtralna. V bukareških diplomatskih krogih prevladuje prepričanje, da se Rumunija radi Srbije ne bo podala v vojsko.

Srbski vojni svet v Kragujevcu.

Neposredno po razglasitvi bolgarskega mobilizacijskega ukaza se je vršil v Kragujevcu veliki vojni svet. O tem se poročila iz Sofije:

Kronskega sveta so se udeležili kralj, prestolonaslednik Aleksander, vsi ministri, več generalov in srbski poslanik v Sofiji, Antič, ki je na lastno pest prihitel v Niš in odondi v Kragujevac.

Vojvoda Putnik je najprej poročal o stanju vojske. Ker je v zadnjih mesih trajno vladal razmeren bojni mir, je bilo mogoče nadomestiti vse izgube, ki jih je utrpela srbska vojska od začetka vojske na ljudeh, topovih in vojnem materijalu, tako da je danes srbska oborožena moč v istem stanju kakor od začetka vojske. Oskrbovanje armade se je v zadnjem času znatno izboljšalo, dovoz živil je sedaj popolnoma urejen. Le v strežbi ranjencev vlada še velika nepreglednost. Srbija je glede dopolnjevanja medikamentov in obvezil popolnoma odvisna od dovoza iz dežel zaveznikov. Pred vojno zbrane zaloge so davno izčrpane in v nadomeščanju so včasih nastopile take ovire in težave, da so ranjenci in bolniki včasih po več dni ostali brez redne streljave. Trenotno vlada veliko pomanjkanje zdravnikov. Samoposebi se razume, da bo hrabra srbska armada tudi proti novemu sovražniku izvajala pogumen odpor, četudi skoro ni pričakovati, da bi mogla silni boj na dveh frontah zmagovito prestati.

Nadalje je Putnik izjavil, da bodo sovražniki napadli Srbijo s severa, zahoda in z juga. Armada je sicer sveža, nadomestili so ves materijal in odpravili pomanjkanje častnikov in rekrutov. Duh, ki preveva armado, je izboren. Od zaveznikov so dobili težke topove. A če se tudi armada bje do zadnjega moža, se mora le računati s silovito močjo sovražnika. Poraz le na eni bojni črti odloči usodo vojske, ker bi bile v takem slučaju ogrožene ostale bojni črti. Na silovito pomoč zaveznikov ne računa več.

Pašič je naznanil, da so mu iz Sofije došla zadržila, da mobilizacija ni naperjena proti Srbiji; bolgarska vlada ne namerava poslati svojih bojnih sil v Macedonijo, le splošni politični položaj na Balkanu je nagnil bolgarsko vlado do tega, da se z oboroženo nevtralnostjo pripravi na vse možnosti. Toda bolgarskim zatrdilom ne veruje ter je prepričan, da bodo v nekaj dneh nastopili dogodki, ki bodo dovolj važni za Bolgarijo, da bo opustila svojo oboroženo nevtralnost in vkorakala v Macedonijo. Za vsakega nepristranskega presojevalca položaja mora biti jasno, da Srbija v Macedonijo ne bo mogla uspešno braniti pred bolgarskim navalom. Stoji na stališču, da se macedonsko vprašanje v sedanjem štadiju veliko bolj tiče četverosporazuma nego Srbije. Življenski interes entente zahteva, da prepreči zasedenje Macedonije; kajti ako dobi to ozemlje v roke Bolgarija in ako dosežeta osrednji velesili svoj cilj: prehod skozi Srbijo v Turčijo, potem je za četverosporazum na Balkanu vse izgubljeno, potem naj svoje nade na Carigrad in uspešno brambo Egipta pokoplje. Nobena sila na svetu in nobene še tako velike zagotovitve bi v tem slučaju ne mogle nagniti Rumunije in Grške do tega, da bi šli z entento. On je za to, da se zastopnikom še enkrat pojasni posledice njihovega postopanja in da se proti Bolgariji ne izvaja velikega odpora, marveč vsa moč zastavi proti Avstro-Ogrski.

Grška armada.

Listi poudarjajo, da je vsled reorganizacije leta 1913 grška armada znatno ojačena. Pred balkansko vojno je štela 10 divizij, sedaj jih je 24, ki štejejo v mobiliziranem stanju po 18.000 mož, 100 konjenikov in 24 topov. Poleg tega so Grki svojo artilerijo ter tehnične čete znatno ojačili in modernizirali. Celotna sila grške armade šteje torej po reorganizačnem načrtu, ki je razširil brambo dolžnost od 30 na 36 let, približno 450.000 mož.

Diplomatske zveze med Rusijo in Bolgarijo prekinjene.

Uradno se poročila z dne 7. okt.:

Po petrograjskih poročilih iz Sofije z dne 5. t. m. je bolgarska vlada izročila odgovor na ruski ulti-

mat ruskemu poslaniku ob 2. uri 20 minut popoldne. Ker je odgovor nezadovoljiv, je naznanil ruski poslanik bolgarskemu ministrskemu predsedniku, da so diplomatske zveze med Rusijo in Bolgarijo — prekinjene.

Varstvo ruskih podanikov v Bolgariji je prevzel nizozemski poslanik.

Militarizem in vzgoja mladine

V Nemčiji se je razvila živahna kontroverza o vprašanju „militariziranje“ šolske mladine. „Frankfurter Zeitung“ je priobčila članek proti tej nameri. Na karakterističen način reagira na ta članek v istem listu poveljnik nekega bavarskega polka. Piše:

„Pridružujem se popolnoma Vašemu mnenju, naj za božjo voljo ne pride v vzgojo mladine nič špeci- cijelno militaričnega. Toda iz drugih razlogov se pridružujem Vašemu mnenju. Pred vsem na podlagi splošnega opazovanja. Poznam vse polno izvrstnih mater, ki kar niso mogle učakati, da bi svoje hčere v- zgojile v „vrle gospodinje“. Čim so potem dekleta do- bile moža, so bile site kuhinje in prašnih cunj in so si govorile: „Kaj še, jaz se ne bom mačila kakor se mati“ — in ravno te niso bile vsikdar najizvrstnejše gospodinje. In narobe: videl sem že visoko nadarjenih umetnic, kako so prijadrale v pristanišče srečnega zakona, načelovale gospodinjstvu kakor najizkušeneje, najstareje hišne mamice, da-si so pred vstopom v zakon komaj znale jajca mehko kuhati in dobro pri- šiti gumba.

In kako je z našo humanistično gimnazijsko v- zgojo? V moji dobi — absolviral sem v letu 1885 — so tožili, ker se „realije“ tako hudo zamemarjajo, ker je pouk v zgodovini tako slab, kaj še le v matemati- ki, fiziki, kemiji, modernih jeziki! A glej: vkljub tej — ali kakor menim jaz — ravno radi te „nerealnosti“ so moji soabsolventi v realnih strokah, h katerim se pač sme pristevati častniški poklic, jako hvalevredno napredovali in so se z elastično gorčnostjo vrgli na „realije“.

To bi bil en vzrok. Toda vem še par drugih. Trajno — torej tudi v mirnih razmerah, ki ne poziv- ljajo stalno k resnosti — zanašanje militaričnih form v mladinske organizacije dovaja do opičjega posne- manja, do gumaštva. Vojna dela tudi iz mladih stare- re. Za to ne skoduje, ako se naša mladinska organi- zacija v času vojne tesno naslanja na forme vojne. Ali hitro proč s tem, ko blagi mir zopet povrne mla- dino k nje železni pravici. Fantič, ki si s svojimi še- šestimi leti pritiska na glavo papirnato čelado s petelin- jim peresom in si opazuje lesen meč, se utegne zdeti šegav; štirinajstleten mladenič z znaki, navadami in deplacirano „stranostjo“ kakkega podčastnika, pa se zdi morda mnogim njegovim sodečkom, gotovo pa v- sem razsodnim odraščencem — neprijeten. Nemška mi- litarična disciplina je nekaj takega vzvišenega, svetle- ga, da jo v vsej nje veličini morajo le možje razume- ti, vršiti in zahtevati. Mi bi le izpodkopavali temelje nemške ljudske vojske, ako bi spravljali vanjo narašč- čaja, ki se je sicer v naših namenom ali slabo razumevajoč bistvo nemškega vojnškega duha, nekaj let zabaval s psevdomilitariziranjem vojaka. Ne sklepajte, prosim, iz mojih izjav, da bi bil čast- nik nesposoben za delovanje kot učitelj in voditelj na naših prizadevanjih za bojno silo in na podobnih. Na- sprotno. Ravno zato, ker moderni nemški častnik, sto- ječ na višini duševnega in moraličnega ravnotežja, nima ozko omejenega pogleda samo za to, kar naši nesmiselno zaslepljeni nasprotniki imenuje „milita- rizem“, ravno zato bo mogel uspešno delovati na velikem, svetem delu telesnega, duševnega in morali- čnega krepljenja in ohranjanja pri zdravju našega najboljšega, kar imamo — naše mladine.“

Tako bavarski polkovnik. Če so njegova izvaja- nja že sama na sebi važna, pa so še posebno uvažev- vanja vredna ravno zato, ker jih piše — visok čast- nik. Na vsak način pa je vprašanje vzgojevanja mla- dine tako važno, da je le dobro in potrebno, da se vodi odkrita diskusija o njem.

V znamenju zmage zlatega klasa.

(Govoril pri slavnosti pri Sv. Križu nad Mariborom v nedeljo, dne 3. oktobra 1915, nadrevizor Vlad. Pušenjak.)

„Umetnost kmetijstva je prva, med vsemi umetnostmi. Če bi imel moža, ki bi mesto jednega lahko pridelal dva klasa, dal bi mu prednost pred najboljšim državnikom in najslavnejšim vojsko- vodjem.“

Te besede slavnega nemškega vladarja Fride- rika Velikega imajo važen pomen posebno sedaj, ko gleda po preteku prvega leta svetovne vojske ves svet z občudovanjem na kmečki stan, osobito na kmečki stan v naši državi, katerega zasluga je, da se je na- črt nasprotnikov, nas z izstradanjem prisiliti k sra- motnemu miru in nas ponižati, popolnoma izjalovil. V prejšnjih vojskah je bil izid vojske odvisen od zmō- nosti vojskovodij, od hrabrosti in množine vojakov in od kakovosti orožja, v sedanjih vojski pa so stavili na- ši nasprotniki, zlasti Angleži, največje upanje na to, da bodo osrednji velesili, kateri so popolnoma odre- zali od vsega drugega sveta in jima onemogočili vsak

uvoz in izvoz, z izstradanjem premagali.

Hvala Bogu, njih namera se ni uresničila, vso prizadevanje sovražnikov je bilo brezuspešno, naše vrlo kmečko ljudstvo je celemu svetu pokazalo, kaj more v prid celokupnosti storiti. Naši vojaki sučejo na bojnih poljanah orožje za čast in slavo naše lju- be domovine, hočejo nam priboriti sijajno zmago in po zmagi zasigurati zaželen mir, ki bo omogočil v- sem stanovom v državi miren razvoj in napredek, a naše kmečko ljudstvo, četudi vsled vojske maloštevil- no, četudi manjkajo najboljše moške moči, bje nekr- vavi, a za končni uspeh vojske ne manj važni boj, preskrbuje za vojaštvo in ljudstvo doma — prepotre- bni vsakdanji živež. Izrek slavnega vojskovodja pl. Montecucoli, da je za uspeh v vojski potreben prvič denar, drugič denar in tretjič denar, kateri izrek i- ma gotovo svojo popolno veljavo pri manjših vojskah, se mora pri velikih vojskah, kakor je sedanja sveto- vna vojska, nadopolniti še s pristavkom „in živež.“

Vse se raduje, da smo na gospodarskem polju dosegli sijajno zmago nad našimi sovražniki, da se je posrečilo našemu kmetijstvu pridelati toliko žive- ža, zlasti žita, da smo ne le prvo leto vojne sijajno prestali, ampak da je tudi za prihodnji čas zagotov- ljena preskrba vojaštva in ostalega prebivalstva v državi z živežem. V spomin na ta velevažen dogodek, kot znak hvalečnosti, ki preveva srca vseh domolju- bnih Avstrijcev, se je od vojno-oskrbovalnega zavo- da izdal lep znak s slovenskim napisom: „Žitni klas reši nas“, katerega bi naj nosil vsak zaveden Av- strijec, zlasti vsak odkrit prijatelj kmečkega stanu; nabavil bi si naj ta znak vsak, ki želi napredek na- šega kmečkega stanu, ker s tem podpira važna pri- zadevanja za celitev ran, katere je vsekada vojska kmečkemu stanu, prizadevanja za ojačenje kmečkega stanu. Znak stane 30 vin, 15 vin. se bo izročilo fon- du, ki se bo ustanovil v vsaki deželi s tem namenom, da bo omogočil sinovom padlih kmečkih posestnikov in invalidov, si v kmetijskih šolah pridobiti višjo iz- obrazbo, 6 vin. pa lahko dobe od vsakega znaka, a- ko za to prosijo, občine ali kmetijske korporacije za domače vojno-oskrbovalne namene. V širni naši državi se prirejajo slavnostna zborovanja in veselice, da da ljudstvo duška svoji radosti in čuta hvaležno- sti napram kmečkemu stanu. Najbolj pomenljivo je bilo slavnostno zborovanje dne 6. sept. t. l. na Du- naju; tega zborovanja so se udeležili člani naše vi- soke vladarske hiše, vsi ministri, mnogi drugi viso- ki dostojanstveniki in zastopniki vseh kmetijskih družb in drugih kmetijskih organizacij v državi. Po- ljedelski minister dr. Zenker je imel govor, v kate- rem je jedrnat orisal vse razmere, ki so nastale na polju kmetijstva vsled vojske in izrekel zahvalo celemu kmečkemu stanu, malim in velikim posestnikom, zastopnikom mlinarske obrti in vsem konsumentom, kateri so z složnim in požrtvovalnim skupnim delom pripomogli k sijajnemu uspehu. Tudi v naši ožji do- movini, kjer stolecja in stolecja obdeluje zemljo slo- venski kmet, obhajamo slavnosti v znamenju zlatega klasa, da se zahvalimo. Vsegamogočnemu, ki je bla- goslovil delo slovenskega oratarja, da se radujemo gospodarske zmage nad našimi sovražniki, da nav- damo s ponosom vse kmečko ljudstvo, da utrdimo lju- bezen do kmečke grude in da isto vzbudimo in ohrani- mo pri kmečki mladini.

Da bodo vedeli potomci ceniti sedanji položaj, je umestno, da si ogledamo razmere, ki so nastale po izbruhu svetovne vojske, da si predočimo njih pomen za kmečki stan in da se ozremo nekoliko tudi v bo- dočnost.

Po izbruhu vojske se je vse zanimalo za naše kmetijstvo. Večina pridelkov še je bila na polju, kme- čki posestniki, njih sinovi, hlapeci in delavci so sle- dili klicu svojega vladarja. Povsod se je spraševalo, kaj bo s kmečkimi pridelki, posebno ko se je izvede- lo, da so nam sovražniki zaprli vsak uvoz in da smo popolnoma navezani sami na se. Strah ni bil na me- stu, ker so starejši možje, žene in otroci s podvoje- nim, mnogokrat potrjenim delom vse opravili, ker je sosed pomagal sosedu in ker se je z ustanovitvijo žet- venih komisij vse potrebno ukrenilo, da se kmečka dela pravočasno in dobro opravijo. Nadaljnjo skrb je povzročala jesenska setev, pa tudi ta se je kljub po- manjkanju delavskih moči, kljub pomanjkanju vpre- žne živine, kljub težkočam pri dobavi semenja, gno- jil in orodja, pravočasno in dobro opravila. Ko so se spravili lanski žitni pridelki, — lani je bila slaba srednja letina — je bilo potrebno doseči kolikor mo- goče veliko moke; naši mlinci so kljub težavnim raz- meram v polni meri storili svojo dolžnost. Nadaljnja važna naloga je bila pravično razdeliti zaloge in is- te varčno uporabljati. Da se to omogoči, je morala po- seči država vmes; ustanovil se je vojni žitni promet- ni zavod in centrala za koruzo. Naloga teh zavodov je bila dognati vse zaloge, izpeljati njih razdelitev v celi državi in tako izjednačiti razmere v državi. U- peljale so se državne znamke, omejilo uživanje mesa. Ne more se tajiti, da so vse te neredbe zahtevale ve- like žrtve od posameznikov, a ljudstvo je radevoljno prenašalo vse te žrtve, ker je vse družila ena želja: trdna, neomajna želja, priboriti naši domovini sijajno zmago.

Vzrok, da je bilo mogoče, vse to doseči, leži v — kmetijstvu samem. Našemu kmetijstvu so dani vsi predpogoji, da se morejo vse panoge kmetijstva raz- vijati, potom zakonov in uprave se je povzdignilo na- še kmetijstvo, s pametno trgovsko in gospodarsko po- litiko se je ščitilo domače kmetijstvo, potom izobraz-

be se je kmečki stan usposobil k umnemu kmetovanju, katero omogoča proizvajati več in boljše pridelke. Nikdar se ne more dovolj preceniti dejstvo, da je v vse sloje v državi prodrla zavest, da je le ona država v resnici mogoča in neodvisna, katera si more sama preskrbeti svoje življenjske potrebe. Povzdignil se je pomen kmečkoga stanu, vsepovsod se že priznava, da je kmečki stan steber države, ker daje največ in najboljše vojake, ker on obnavlja in pomlaja vse stanove in prideluje živež, kateri je, kakor kaže sedanja izkušnja, v velikanskih vojskah nič manj važno sredstvo za srečen izid kot vojaki, strelivo in orožje. Kmečki stan je pridobil na ugledu tudi pri onih, ki mu pripadajo, oziroma so mu pripadali, a so mu obrnili hrbet in se podali iskat negotove sreče v mesta, tovarne, rudokope ali celo v — daljnjo Ameriko. Bolj glasno, kot sijajni govori, imenitni spisi, postavodajni pripomočki itd. kličejo (današnje zamere: Nazaj k grudi, nazaj k najboljši materi, katera vsakemu, ki jo obdeluje, da potrebni živež; ta klic odmeva v sreih onih, ki so zapustili kmečki dom, in sedaj že bridko obžalujejo svoj nepremišljen korak, ta klic pa je tudi svarilo kmečki mladini, naj ne zaupaj mamljivim vabilom in naj ne išče negotove sreče izven kmečkoga doma, kateri edini nudi tudi v najtežavnejših razmerah vse potrebno za vsakdanje življenje. Kmečkemu stanu pa je treba dati še več prilike za izobrazbo splošno kakor tudi strokovno, potem bo mogoče na eni strani zajeziti beg iz dežele, a na drugi strani pa zvišati dobičkanost kmečkih posestev in ustvariti popolno gospodarsko neodvisnost naše države. Opravičeno je povdarjal Friderik Veliki: „Ne le z našim orožjem in našo močjo utrdimo mi našo državo, ampak tudi z intenzivno izobrazbo našega kmečkoga stanu.“ Da upliva izobrazba kmečkoga stanu na proizvajanje kmetijskih pridelkov, naj povedo številke: Leta 1898 se je pridelalo v Avstriji 63.8 milijonov centov, leta 1913 pa že 86 milijonov centov kmetijskih pridelkov, že za eno tretjino več; pred leti se je na ha zemlje pridelalo 11.7 q, v zadnjem času pa že 13.5 q pšenice. Splošno znano je, da je v državah, katere silno mnogo store za splošno izobrazbo ljudstva, n. pr. Danska, kmetijstvo silno razvito, da prinaša kmetom zelo lepe dohodke, da ni le v stanu pridelati za lastno državo dovolj živeža, ampak da silno mnogo, n. pr. surovo maslo, meso, mast, jajce itd. izvažajo v tuje države. Dosežani potek svetovne vojske pa tudi jasno priča, kako je bilo potrebno, da se je zadnja leta vedno in vedno povdarjalo, da se naj pospešuje domači kmečki stan in se naj vse opusti, s čemur bi se njegov gospodarski položaj poslabšal.

Današnji dan je dan veselja in radosti za slehernega zvestega državljanca, posebno pa je dan veselja in radosti za kmečko ljudstvo, ker vidi, da se njegov trud in njegovo delo priznava, ker vidi, da se uvažuje pomen kmečkoga stanu. Ponos navdaja srce vsakega pripadnika kmečkoga stanu, ob enem pa i globok čut hvalečnosti nasproti vsem, ki so podpirali vsa stremljenja za povzdigo kmečkoga stanu. Hvaležno zre kmečko ljudstvo na prestol presvitlega cesarja Franca Jožefa I., čegar slavni imendan se jutri obhaja, z otroško ljubeznijo se oklepa sivolasega vladarja, pod čegar modrim vladanjem se je neizmerno mnogo za napredek kmečkoga stanu storilo; hvaležno se spominja vseh onih mož pri vladi, ki so pokazali vselej z besedo in dejanjem razumevanje za kmečke težnje in iste pospeševali; hvaležno se spominja vseh svojih voditeljev, zlasti poslancev, ki vodijo požrtvovalno njegove gospodarske organizacije, in se borijo ob vsaki priliki in povsod za kmečke pravice, posebno hvaležno se spominja kmečko ljudstvo svoje duhovščine, katera mu daje nasvete, mu pomaga pri gospodarskih organizacijah in kaže ob vsaki priliki ljubezen do kmečkoga stanu, iz katerega je izšla in med katerim deluje.

„S polnim zaupanjem lahko zremo v bodočnost“ — je izjavil poljedelski minister ob priliki slavnostnega zborovanja na Dunaju, — „pod neugodnimi razmerami (letina 1914 je bila slaba srednja letina) smo vzdržali prvo leto, bomo vzdržali pa tudi prihodnje leto, ker je letošnja letina ugodnejša, bomo sedaj kakor tudi vselej v bodočnosti vojaštvo in prebivalstvo sami prehranili.“

Reforma pristojb.

Zvišanje pristojb od dedščine, od daril, sodnih spisov in zavarovalnin.

V današnjih vojnih časih so naloge, ki jih ima izpolniti država, v prav občutni meri večje, kakor v mirnih časih. Ne velja to samo za vojne zadeve in za vojaške priprave, marveč so izdatki države tudi na drugih poljih prav izdatno poskočili. Da zadosti vsem svojim potrebam, je bila država prisiljena, poiskati s pomočjo § 14 novih davčnih virov, od katerih si obljublja na leto za 23.000.000 K več dohodkov. Te odredbe zadevajo pristojbine od dedščin in daril, sodne pristojbine in pristojbine od raznih zavarovalnin.

Pristojbine od dedščin.

Izpremembe, ki zadevajo pristojbine od dedščin, se dajo karakterizirati tako-le: Pristojbine naraščajo progresivno ter znašajo za neposredne sorodnike, za pripadke do 5000 K 1.25%, za pripadke pre-

moženje od 5000 K do 10.000 K 1.5%, za pripadke do 100.000 K 2%, do 250.000 K 2.5%, do 1.000.000 K 3% in čez 1.000.000 K 3.5%. Za stranske sorodnike do 4. kolena velja ista razporedba, samo pristojbine naraščajo od 5% pri pripadkih do 1000 K, na 6%, 7%, 8%, 9%, 11% ter dosega pri pripadkih nad 1.000.000 K 13%. Pristojbine za vse druge dedščine znašajo pri isti razporedbi svot pripadkov 10%, 11.5, 13, 14, 16, 18 in 20%. Dobro razumevajoč volila in ustanove v učne, dobrodelne in humanitarne namene, določa nova cesarska naredba za vsa taka volila in za vse take ustanove ne glede na njih višino namesto dosedanjih 10%, samo 2%. Pristojbine od dedščin zadevajo vse dedščine in vse pripadke iz volil, vsa darila za slučaj smrti, vse pripadke iz ženitovanjskih pisem, tudi pri skupnem premoženju do smrti in pri preužitkih, fideikomise, vsa darila med živimi, če so v katerikoli zvezi s smrtjo darovalca. Posebne olajšave obsega naredba pri zaporedni smrti več članov rodbine in pri dedščinah po vojaki, padlih na bojišču ali umrlih vsled ran ali bolezni, ki so si jo nakopali v vojni. Žena in otroci takih vojakov ne plačajo od premoženja do 20.000 K nikakih pristojb, do 50.000 K pa le ¼, nad 50.000 K ½ predpisanih pristojb. Važno v tej naredbi pa je zlasti, da se pristojbine ne odmerjajo po visokosti cele zapuščine, — marveč po čisti vrednosti onega kmeta premoženja, ki pripade vsakemu posameznemu.

Pristojbine od daril.

Pristojbine od daril se ne zvišujejo v vrednosti daril, marveč naraščajo sorazmerno z njimi in sicer znašajo med neposrednimi sorodniki 1.5%, pri stranskih sorodnikih 8%, sicer pa v vseh slučajih 15%, samo pri darilih v učne, humanitarne in dobrodelne namene 2% čiste vrednosti darila. Darila premičnin do 100 K so prosta te pristojbine, pri večkratnih darilih tekom enega leta pa se zračuna pristojbina po skupni vrednosti. Darila nepremičnin pa so vedno podvržena pristojbini, ne glede na to, ali je bilo o darilu napravljeno pismo ali ne.

Sodne pristojbine.

Druga cesarska naredba obsega sodne pristojbine v spornih zadevah, v zadevah, ki spadajo pred obrtna sodišča, pred razsodišča in razsodnika, eksekutivne zadeve ter konkurzno postopanje ter urejuje vse te pristojbine, obsega pa nadalje tudi doslej kolika prosto sodno postopanje v izvenspornih zadevah, in pritožbah na podlagi zasebnih obtožb. Važna je ta zadeva zlasti z ozirom na tožbe zaradi razžaljenja časti, glede katerih je statistika dognala, da je bil le v 18 slučajih med 100 slučajih obtoženi obsojen. Nova cesarska naredba določa pristojbine od vlog, protokolov, prilog in razsodb brez razlike inštanca. Pristojbina za protokol o ustmeni razpravi se zračunava podobno, kakor v civilnem procesu po trajanju obravnave.

Pristojbine od zavarovalnin.

Tretja cesarska naredba obsega pristojbine od zavarovalnih in preskrbninskih pogodb. Dosedanje pristojbine tudi za pogodbe za rento nadomešča naredba z dvema procentalnima pristojbinama po 2% in po 1% na podlagi svote letnih premij ter po 1% in po ½% na podlagi svote letnih izplačil za škodo. Pri zavarovanju ostoja na podlagi te naredbe še nadaljna pristojbina za dovolitev posojil na police in za plačevanje obresti od takih posojil. Posebno pa upošteva naredba zavarovanja živine, transportov, zavarovanja proti toči in proti požaru. Glede zavarovanja živine je gotovo, da bodo vsaj v sedanjih časih odpadle vse pristojbine.

Vojno zavarovanje.

Vdovski in sirotinski pomožni zaklad cele obožene moči čuti s tem potrebo, opozoriti vse kroge in sloje prebivalstva na izredno primernost in na gospodarski pomen vojnega zavarovanja in kar najnujnejše priporočiti, da se sklene tako zavarovanje. S primernim vojnim zavarovanjem se bo mogla torej bodočnost zaostalih kolikor je mogoče, zagotoviti. Olajšalo bo srce vojaštvu na bojišču, njegovim dragim doma, ki hrepeneče pričakujejo njegov povratek, pa odvzame hučo bol.

Zavarovanje velja za slučaj smrti v teku enega leta, izvzemši samoumor. Zavarovalna svota se izplača popolnoma, ako zavarovanec pade, ako podleže posledicam bolezni in poškodb v vojni, ako se pogreša, ali ako umre iz kateregakoli vzroka naravne smrti v ujetništvu ali po svojem povratku v teku enoletne zavarovalne dobe.

Ako li pa slučaj hotel, da je klotičnik na dan zavarovanja že mrtev, potem se plačana premija vrne, ker je tako zavarovanje neveljavno! Končno se lahko, ako se vojno zavarovanje spremeni v navadno zavarovanje življenja, polovica premije za vojno zavarovanje vračuni v redne premije za zavarovanje življenja tudi tedaj, ako zavarovanje življenja ne sklene zavarovani vojniki sam, ampak kak član njegove rodbine. Tistim, ki imajo državno podporo, se dovoli plačevanje premije v šestmesečnih obrokih. Vojnik pa je zavarovan že s plačilom prvega obroka.

Enkratna premija za celo leto znaša za vojaštvo po poklicu in za tiste, ki so po zakonu zavezani

vojni dolžnosti v teku 12letne rezervne dolžnosti — 7% do zavarovalne svote 2000 K, čez 2000 K — 9%. Za vojaštvo trenja in sanitete in za vojaške zdravniške 5½% do 2000 K, čez 2000 K — 7½%. Za pripadnike črne vojske vsake vrste — 4½%, n. pr. od 100 K 4.50 K, od 1000 K 45 K. Za ujetnike vsake vrste, bodisi rezervnih ali črnovojnih, 7%, n. pr. od 100 K 7 K, od 1000 K 70 K.

Kdo je črnovojniki? Črnovojniki je tisti, ki je nekdan kot vojak aktivno služil in je kot rezervnik 12 let doslužil. Dalje je črnovojniki tisti, ki ni bil vojak pred vojno, ki pa je bil med vojno pri prebiranju potrjen. Črnovojniki so tedaj tudi 18-, 19- in 20letni mladeniči, ki so bili pri prebiranju potrjeni.

Pripomni se, da se lahko zavaruje ne samo sorodnik, temveč vsak, bodisi prijatelj ali tujec. Recimo, da je vojniki dolžnik večjega zneska, za kateri znesek si porok. Priporočalo bi se vojnika zavarovati v slučaju, da ne pride več nazaj, je na razpolago zavarovalnina, s katero se dolg poravnava.

Nikdo naj ne zamudi, kakor hitro mogoče, zavarovanja predlagati. Kako važno je to zavarovanje, se sklepa že samo iz tega, da znaša zavarovalnina v tej državi do sedaj že čez 42½ milijonov kron. Čez 60.000 oseb je dosedaj vojno zavarovanih.

Najde se še pa med kmečkim ljudstvom, kakor po navadi, nekatere vrste ljudi, kateri zelo radi verjamejo neresničnim govoricam in na ta način grede na limanice, da ne predlagajo vojnega zavarovanja, ker mislijo, da vdove, katerim se zavarovalnina izplača, pokojnine ne dobijo. To ni res! Pokojnino dobi vdova in podpora otroci, če je bil vojniki zavarovan ali ne. Pokojnina gre iz državne blagajne, zavarovalnina pa izplača družba „Phönix“ na Dunaju.

Natančneje pojasnila in tiskovine za predlaganje zavarovanja se dobijo vsaki dan pri c. kr. davčnem uradu in pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Italijani v enem oziru že lahko sklenejo z ozirom na sedanjo vojsko svoje račune. Namreč kako-vost njihovih čet in njihovega vrhovnega vodstva je med vsemi se sedaj vojskujočimi armadami najslabša. Le to se splošno omenja, da so častniki osebno zelo pogumni, da se radi nahajajo v prednjih vrstah in da ne beže pred smrtjo.

Od različnih strani se poroča živahno gibanje italijanskih čet v Zgornji Italiji. To se razlaga različno: 1. da se pripravljajo ofenziva na našo primorsko fronto; 2. da se zbirajo čete za francosko bojišče; 3. da se izmenjujejo čete za Albanijo, odkoder mislijo pomagati Srbiji. O drugi točki so pač prinesli nekateri list vest, da ni resnična, toda dokler ne vemo nič gotovega, si je trebn pomniti vse tri možnosti.

Italijani ob Soči.

Milansko socialistično glasilo „Avanti“ piše: Načelnik italijanskega časnikarskega oddelka v glavnem vojnem stanu je italijanski položaj ob Soči opisal s temi značilnimi besedami: „Nam se godi, kakor človeku, ki je vdrl v hišo ter se z obema rokama, o katerih pa neusmiljeno tolče hišni posestnik, oklepa oken.“

Kratka italijanska poročila.

Italijanska uradna poročila o vojski so vedno bolj kratka. Italijanska javnost je nevoljna, da se na drugih bojiščih odigravajo veliki dogodki, na laškem pa je vse pri starem. Italijani uvidevajo, da je njih bojišče pač bojišče tretje vrste. Sedaj morajo italijanski častniki opisovati že vnaprej grozote — zimskega boja.

Italijanska vlada proti mirovnemu gibanju.

List „Tribuna“ izjavlja, da se je v Turinu vložila proti bivšemu ministru Giolittiju kazenska ovadba, kjer se mu očita, da je skoval zaroto, katere naloga bi bila upliniti, naskorajšji sklep miru. Če je ta ovadba sploh imela kak uspeh, ni znano. Vlada je v Rimu prepovedala sklicano zborovanje dekavskih zvez, ker se je na tem zborovanju nameravalo obravnavati o mirovnih pogojih.

Novi vpoklici v Italiji.

Iz Rima se poroča: Italijanski kralj je izdal 4. oktobra povelje, ki določa vpoklice pod orožje vseh rezervistov pehote, obrežne in trdnjavske artilerije letnika 1884, rezervisti berzaljerov letnika 1883 ter alpincev rojenih leta 1885. Pod orožje so vpoklicani na dne 10. oktobra.

Italijanski socialisti zahtevajo parlament.

Italijanski list „Avanti“ zahteva v članku, ki ni bil zaplenjen, kar je vsled stroge italijanske cenzure prav zanimivo, da se kakoj slične italijanski parlament. Ljudstvo ima pravico zahtevati od vlade pojasnil zaradi omejitve meščakov svojih svobod, zaradi preganjanja socialistov, zaradi tega, ker vlada ne objavlja seznamov padlih in ranjenih, nadalje zahte-

va ljudstvo pojasnil glede državnih financ, o vojnih izdatkih itd. Ljudstvo hoče tudi vedeti, kaj je temu vzrok, da ima sedaj prstožidarstvo na Italijanskem več nedotakljivi in svetih pravic, kakor kralj, ter da se o prstožidarstvu ne sme v časopisu prav nič pisati. Skratka povedano: Italijansko ljudstvo zahteva le majhen del onih pravic, katere daje angleška vlada angleškemu ljudstvu v tako obilni meri.

Italija odpošilja čete na francosko bojišče.

Švicarskemu listu „Baseler Nachrichten“ se poroča iz Milana, da je Italija že odposlala veliko število svojih čet na francosko bojišče.

Zajci v Italiji.

Italijanski socialistični list „Avanti“ nadaljuje brezobziren boj proti enim strahopetnejšim, ki si ne upajo na bojišče, a so bili poprej strastni vojni hujšakači. „Avanti“ izpostavlja te „zajce“ javnemu osramotenju s tem, da objavlja imenike teh mož vrstoma po mestih. Iz teh imenikov je razvidno, da so se ljudje, kateri so spomladaj najhuje rogovihili za vojsko proti Avstriji in so stali na čelu vojnih hujšakačev, sedaj odtegnili osebni udeležbi pri „sveti osvobodjevalni borbi“.

Nemško-francosko bojišče.

Kako velikanski so bili zadnji boji na francoskem bojišču, šele sedaj polagoma izvemo. Nemški generalni štab računi francosko-angleške izgube na 190.000 mož, svoje lastne na 38.000 mož. Nevtralni vojaški poročevalci navajajo višja števila. Pravijo, da so Angleži samo v boju za višino 70 pri Loosu utrpeli 100.000 mož izgube. Francoske izgube pa računijo na 150.000 mož, tako da bi znašale francosko-angleške izgube 250.000 mož. Toda pri nevtralnih poročevalcih je tudi število nemških izgub večje, namreč 50.000 mož.

Nemški letalci poročajo, da se Francozi in Angleži zopet pridno zakopavajo. To bi kazalo, da se začne zopet pozicijski boj. Toda splošno je mnenje, da bodo Francozi in Angleži zopet kmalu napadli, kakor hitro bodo dovolj preskrbljeni z novo municijo in novim moštvom.

Francosko-angleška ofenziva.

Nemški generalni štab poroča z dne 7. oktobra, da so bili odbiti, večeraj, dne 6. oktobra, poskrbno hude artilerijske ognju, sovražni napadi severno-zahodno od Souiana, izhodno od Navaraina, pri Beau Sejouru in pri Ville sur Tourdu. Le pri Somme-Py-Souainu se je posrečilo sovražniku udreti v nemško prednjo postojanko, iz katere je pa bil s protinapadom pregnan. Nadalje se mu je posrečilo severno od Tapure odvzeti nemškim četam ozemlja okrog 800 metrov.

Pregledni opis francosko - angleške ofenzive.

V petek zjutraj dne 24. septembra se je pričela velika kanonada, kateri se je pridružila v soboto zjutraj še tudi kanonada od morja sem. Bila je to zelo velika napaka, katero so storili zavezniki, kajti obstreljevanje je trajalo veliko predolgo časa, ker je dalo braniteljem časa dovolj, da so se mogli pripraviti. Strelski jarek vendar ni njiva, katero je treba večkrat preorati, če se hoče doseči največje žetve. Na prazne strelske järke, v katerih je k večjemu na vsakih sto metrov postavljena opazovalna straža, se ne izstrelji nad en milijon granat. Anglija bo kmalu rabila še eno ministrstvo za municijo.

Poskusi prebiti nemško bojno črto, so se izvršili na dveh krajih. Na severu med mestoma Ypern in Arras, na izboju med Reimsom in Argoni, približno 30 kilometrov od reke Aisne, kjer teče ta reka prvokrat skozi nemške črte. Tukaj je bila v taktičnem (vojaškem) oziru nevarnost za nemško postojanko največja. Če bi se bilo dejanski posrečilo predreti na tem mestu, kjer so Francozi zastavili velikansko množino čet, nemško bojno črto, bi Nemci ne mogli držati svojih postojank med rekama Oise in Somme in bi bili morali izprazniti Laon, la Fere in bržčas tudi St. Quentin. S tem bi pa prišel najvažnejši del severne Francije zopet pod oblast Francije. Ta nevarni napad je pa bil ustavljen že kaj pred drugo vrsto nemških strelskih jarkov, nasprotniki so se zagrizli drug v drugega in ni misliti, da bi mogel sovražnik predreti še številne druge, zadaj se nahajajoče nemške postojanke. Le če se vrši trajno umikanje, kakor so to storili Francozi, še v nedeljo, je mogoče na tako kratki, le nekaj malo kilometrov široki bojni črti izgubiti pol sto častnikov in 5000 mož, toliko je namreč bilo ujetih Francozov. Če so pa Nemci izgubili razmeroma veliko ujetnikov in 20 topov, ni to na sramoto. Nemci so pač vstrajali v svojih strelskih jarkih tako dolgo, dokler niso bili ranjeni, mrtvi ali obkoljeni. Strojne puške in topovi so pa na taki fron-

ti, kakor je na zahodu, trdno vzdani spredaj in se jih ne more nikamor prenesti.

Izgube Francozov, kot napadalcev, so izvanredno velike. Preptaviti popolnoma razstreljene järke in ovire ni posebno težka naloga, toda priznanja vredno je, da so prišli na posameznih mestih notri do drugih nemških postojank in so morale nemške čete iz Frankobroda še celo biti dve uri trajajoči boj na nož, predno se jim je posrečilo premagati sovražnika. Kako močne so se čutili Nemci še celo na tem delu bojne črte, je razvidno iz njihove povsem uspele ofenzive v Argonih, katero so pričeli svorb istočasno, kakor Francozi v Šampanji in katero so tudi uspešno izvršili. Dočim so se nahajali Nemci v Šampanji v boju večinoma z evropskimi francoskimi četami, le majhen del je bil iz francoskih izvenevropskih naselbin, se je nahajala na drugem bojnem pozorišču okrog Lilla cela zmes vojakov iz raznih francoskih izvenevropskih naselbin. Belokožci Angleži so se borili ramo ob ramo s svojimi pomožnimi četami iz izvenevropskih naselbin in so dobili ne malo udarcev od nemških čet.

Glavni sunek je bil naperjen v smeri proti Lillu, ki bi ga Angleži kaj radi dobili pod svojo oblast. Staro bojno polje, grobišče okrog Soucheza, višino Loretto in kraj Labyrinth je zopet napajala v celih potokih človeška kri.

Pri Lensu, kakor tudi pri Souchezu, zlasti pa južno od kanala La Bassée, kjer se razprostira široko bojno polje, so se Angleži posluževali gostih in duševih klorovih plinov, Francozi pa bomb, napoljenih s plinom. Toda v trenutku, ko so oblaki duševih plinov nekoliko izginili, so planile badenske in vestfalske čete po Angležih, ki niso pričakovali tega protisunka in so se morali vsled tega umakniti. Ujetih je bilo tukaj mnogo angleških stabilnih častnikov. Ujetih je bilo tudi razmeroma veliko število Kanadijcev zale postave, ki so se bili zelo dobro oblečeni. Marsirali so še tisti dan več kilometrov daleč v nemško ujetništvo, torej napor, ki bi se ga nikakor ne moglo pričakovati od ujetih francoskih vojakov, ki so bili popolnoma izmučeni. Pri Francozih se pač ponavlja vselej stara pesem: Napadajo z največjo hrabrostjo, toda če takoj ne dosežejo zaželjenega smotra, jim upade pogum, volja in s tem napadalna sila.

Kot ugotovljeno se pa sme že sedaj reči, da se svetovna vojska ne bo odločila na francoskem bojišču.

Indij-ki p dkralj o m ru.

Pri sklepu postavljajinega zastopa je izjavil indijski podkralj, da lomo že v nekaterih mesecih lahko spoznati, kdaj bo konec svetovnega klanja. Indijski podkralj je očitno zelo moder čovek, ker se tako previdno izraža, da njegove preroške besede niso prav nič jasne.

Raznoterosti.

Prestolonaslednik pohvalil Slovence. Ko se je pred kratkim mudil naš prestolonaslednik na južno-zapadni fronti, je prišel tudi v Bazovico (v tržaški okolič). Ogladal si je pod vodstvom domačega vlč. g. župnika J. Počivalnika lepo bazovsko cerkev. Prestolonaslednik je vprašal župnika, če prebivajo v Bazovici poleg Slovencev tudi Italijani. Ko mu je župnik odgovoril, da je Bazovica popolnoma slovenska, je prestolonaslednik rekel, da ga to veseli, ker so se Slovenci v tej vojski vredno izkazali kot junake. In ko je na prestolonaslednikovo vprašanje vlč. g. župnik povedal, koliko Bazovcev je v vojski, koliko ranjenih, mrtvih in odlikovanih, je prestolonaslednik zopet dal izraziti svojemu veselju nad junastvom Slovencev.

Duhovniška vest. Župnijo St. Ilj nad Turjakom je dobil č. g. Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florijanu ob Boču.

Iz šole. Definitivni sta postali gđc. M. Gande pri Sv. Križu tik Slatine in gđc. Justina Samobor v Grižah. — V stalni pokoj so stopili: gđc. Mar. Lauter v Framu, gđc. Hedviga Poš v Vitanju in gđc. Marija Žolnir pri Veliki Nedelji.

C. kr. gimnazija v Mariboru si je pridobila udobno, primerno poslopje (Elizabetina ulica št. 16), ki si ga je že z vsem potrebnim opremila. Pravo gimnazijsko poslopje ostane vojaška bolnišnica. Sedmi in osmi razred, ki sta doslej imela pouk v prvotnem poslopju, sta se že preselila v novo poslopje. — V pondeljek, dne 11. t. m., se prične pouk tudi v 3. in 5. razredu; učenci se zberejo ob 2. uri popoldne v svojih razredih. — V petek, dne 15. t. m., se otvori pouk tudi v vseh nižjih razredih (1., 2., 3., 4.); tega dne se zberejo dijaki vseh razredov ob 8. uri zjutraj v svojih razredih. Pouk se bo to leto vršil prve tri dni tedna popoldne, druge tri dni tedna dopoldne. — Prošnje za podporne knjige naj se vložijo pisмено (po pošti) na gimnazijsko ravnateljstvo že do 14. t. m. — Gimnazijci, ki pomagajo pri poljskem delu, še smejo ostati doma dotlej, da bo nujno delo dovršeno; prijaviti pa morajo vzrok svoje odsotnosti pisмено gimnazijskemu ravnateljstvu.

Iz poštne službe. Poštar J. Rebernik v Hartmannsdorfu je premeščen za poštarja v Štore pri Celju.

Dopust črnovojnikom-učiteljem. Vojno ministrstvo je na prošnjo deželnega šolskega sveta dovolilo dopust do nadalje črnovojnikom-učiteljem, ki opravljajo vojaško pomožno službo (vojna in stražna služba so izključeni), tako, da ti učitelji morejo zopet izvrševati svojo učiteljsko službo.

Družba sv. Vincencija Pavlanskega v Mariboru pobira sedaj po zaupnem možu letnino v mestu. Ker je družba ravno letošnje leto zatočišče premnogih ubožcev, se bo gotovo našlo mnogo usmiljenih src.

Zaradi modre galice je štajerski deželni odbor kakor se poroča, storil vse potrebne korake, da si zagurja za štajersko potrebno množino galice. O uspehih bomo poročali.

Izkopavanje in prevoz na bojišču padlih. Vojno ministrstvo objavlja, da se mora za čas, dokler traja vojska, omejiti izkopavanje in prevoz telesnih ostankov na bojišču padlih vojaških oseb. V tozadevnih prošnjah mora biti natančno označeno ime in bivališče prošnjika, ime, šarža in polk ter sorodstvo padlega, nadalje kraj in čas, kje in kedaj je dotična vojaška oseba padla, nziroma bila pokopana. Po možnosti se morajo v prošnji navesti tudi osebe, katerim so znani natančnejši podatki glede pogreba padlega, da morejo dotične osebe biti navzoče pri izkopavanju. Vojaške osebe, ki prosijo za izkopavanje in prevoz, morajo nasloviti tozadevne prošnje na pristojno vojaško poveljstvo, nevojaške osebe pa na pristojno politično oblast. Pripomni se, da se izkopavajo le take padle vojaške osebe, ki so bile pokopane v posamezne in ne v skupne grobove.

Za koncentracijo čeških strank. Klub poslancev katoliško-narodne in krščansko-socialne stranke na Češkem je imel dne 26. septembra v Brnu sejo, v kateri so med drugim spregledali na znanje poročilo o prizadevanjih in korakih v svrhu koncentracije čeških katoliških strank v kraljestvu Češkem in so naložili prezidiju, naj izdatno podpira ta prizadevanja. Nadalje se je opozarjalo na brezuspešnost opetovanih prizadevanj prezidija, da bi se v tako velikem času dosegla skupna izjava in skupno postopanje resnih čeških strank, s čemer naj bi se izognili mnogim zlim posledicam. Pri tem se je vnovič naglašalo, da je z ozirom na načrte in priprave nekaterih političnih faktorjev tudi za bodočnost resnično skupno delo resnih političnih strank neizgibno potrebno. — Tako posnemamo po čeških listih. Ni tu rečenega nič konkretnega, ali ta izjava napravlja utis zelo resne besede.

Poštni zavoji na ruske ujetnike. Skupna osrednja izkazovalna pisarna Rudečega križa, poizvedovališče za vojne ujetnike (Dunaj, I., Jasomirgöstr. št. 6) opozarja občinstvo, da naj tisti, ki hoče svojim v Rusiji in Sibiriji v vojski ujetim svojem poslati poštno zavoj s toplim perilom in obleko, to če le mogoče zdaj takoj stori, ker vedno nekaj časa preteče, dokler ne pridejo zavoji na svoje določeno mesto. Taki zavoji morajo biti dobro in trdno zaviti in v platno zašiti, ne smejo več nego 5 kg tehtati in ne smejo vsebovati niti pisem, niti tiskovin ali časopisa. Na zavitku se tudi ne sme uporabljati časopisni papir. Zavoji so poštnine prosti in se lahko oddajajo pri vsakem poštnem uradu. Priporočljivo je, pošiljati mesto velikih več manjših zavojev v približno teden-skih presledkih. — Deželno in gospejno pomožno društvo Rudečega križa v Gradu.

Pogoji za podpisovanje tretjega vojnega posojila. Glede podpisovanja tretjega avstrijskega vojnega posojila so določeni sledeči pogoji: Podpisovalna cena je 93.60 in obrestovanje 5% v polletnih obrokih. Le prvi kupon dne 1. januarja 1916 in zadnji dne 1. oktobra 1930 zapadli kupon sta četrtletna. Vojno posojilo je davka prosto. Tjtri so v skupinah po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 K, kakor tudi v mnogokratnikih po 10.000 K. Podpisovalna svota v znesku 200 K se mora takoj vplačati pri podpisovanju. Pri zneskih čez 200 K se mora plačati pri prijavi 10%, dne 6. decembra in dne 5. januarja po 20%, dne 25. febr. 25%, ostanek pa dne 6. marca. Avstro-ogrška banka in blagajna za vojno posojilo dovoljujeta posojila na vojne obligacije proti polodstotni znižani obrestni meri. Podpisovanje vojnega posojila se je začelo dne 7. oktobra in bo zaključeno dne 6. novembra t. l.

Poštni promet z vojnimi ujetniki v Srbiji — ustavljen. Osrednja poizvedovalnica Rudečega križa za vojne ujetnike javlja, da je do nadalje ustavljen poštni promet z vojnimi ujetniki, ki se nahajajo v srbskem ujetništvu.

Dobrotnik učeče se mladine. Kakor smo že poročali, je nedavno umrl znani slovenski rodoljub z-dravnik Feliks Ferk. Njegova prva skrb je vedno veljala stradajočemu slovenskemu dijaštvu, slovenski učeči se mladini. Za to je imel tudi vedno odprte in radodarne roke, podpiral je dijaške kuhinje, dajal sam hrano najrevnejšim, pomagaj gnetno mnogim, da so bili v stanu, svoje študije dokončati. Najbolj pa se kaže ta njegova velika in srčita ljubezen do slovenske učeče se mladine sedaj, po njegovi smrti, kajti poroča se, da je zapustil velik del svojega premoženja učeči se slovenski mladini. Ta svota, ki se naj uporabi v bodoče v pomoč slovenskemu dijaštvu, znaša 124 tisoč kron. Koikim bude s tem dana prilika, končati svoje študije, ne da bi jih iz drevja v dan mhlila skrb, kje vzeti košček kruha! Kakor je bil tih, a velik in plemenit v življenju, tako velikega in plemenitega se je pokazal še v smrti. Blag mu bodi spomin!

Fotografiranje na Štajerskem. Uradno se poroča: Splošno fotografiranje na Štajerskem ni prepovedano. Oblast je prepovedala edino fotografiranje

greb se je vršil v četrtek dne 7. oktobra dopoldne iz hiše žalosti v Obrežu na središko pokopališče. Vzgledu nemu duhovniku bodi Bog bogati plačnik!

Solčava. V deželni bolnišnici ljubljanski je umrla po kratki, mučni bolezni sestra vlč. g. župnika Mihaela Šmid v Solčavi, Marija Šmid, stara 48 let. Pokojnico so radi njenega blagega značaja in gostoljubnosti ljubili vsi, ki so jo poznali. Pokopana je bila 27. sept. t. l. na pokopališču pri sv. Križu v Ljubljani. R. v m. p.!

Smartin v Rožni dolini. Tudi pri nas so širili sovražniki sv. Cerkve vesti, da so sedanji papež blagoslovili italijansko orožje, da slovesno molijo za zmago Italije itd. Nekateri nevedneži so celo trdno verovali takim vestem ter pritrjevali tistim, ki so obsojali sv. Očeta. Ri čudo, saj se povsod najdejo ljudje, ki hitro vse verujejo, ako se le kaj slabega pove čez bližnjega, kolikor bolj se le, če je duhovnik. Te dni pa se je naenkrat raznesla vest, da je Aračnikov Cenek pisal ter da se vrača iz ruskega ujetništva. Res nepričakovana novica, kajti Vinka Dimec, četovodja pri 87. pp., smo že vsi imeli za rajnega, ker skoro leto dni ni bilo o njem nobenega glasu. Po posredovanju sv. Očeta je sedaj Cenek stopil na domača tla ter ves ginjen in poln hvaležnosti za rešitev iz ruskega ujetništva piše, da nima besed, s katerimi bi popisal svoje veselje, da je rešen in zdrav. Revez, ki je bil pred vojsko eden najodličnejših fantov in tesarski polir, je pač ob nogo ter je silno veliko pretrpel, a veselje nad tem, da še živi in se je zopet vrnil v ljubo domovino, je pa tudi veliko in splošno.

Zadnja poročila došla v petek dne 8. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglša:

Dunaj, 7. oktobra.

Rusko bojišče.

Ob Besarabski meji in pri Kremiacu v Voliniji je bilo odbitih več ruskih napadov. Sicer je pa vladal ob izhodno-gališki meji ter ob Ikvimir.

Severno od mesta Dubno in ob Putilovk. je sovražnik napadal z močnimi četa. mi na številnih točkah, pri čemur je uporabil veliko množino municije. Odhit je bil povsod, pri čemur je imel težke izgube. Na nekaterih mestih je prišlo do srčitih bojov na nož, tako pri Olyki, kjer se je Rusom postavila v bran z veliko hladnokrvnostjo linška divizija. Ujeti smo okrog 800 ruskih vojakov in več ruskih častnikov.

Severno-izhodno od Kolkija, ob obeh straneh železnice, ki pelje iz Sarntija proti mestu Kovel, je prišel sovražnik na nekaterih mestih na zahodni breg reke Styr. Protinapad avstrijskih in nemških čet ima uspešen potek. Avstrijski bataljoni so iztrgali Rusom vas Kulikovice, katero so Rusi krčevito branili, pri čemur je bilo ujetih 200 Rusov. Nemške čete so pregnale sovražnika iz njegovih postojank pri Czartorijsku.

Pri naših četah ob gornjem toku reke Szore nič novega.

Italijansko bojišče.

Vojno delovanje na južno-zahodni bojni črti se je včeraj, dne 6. oktobra, omejilo na navadne artilerijske boje. Le proti severnem delu Doberdolske gorske planote pri Peteanu so skušali napasti oddelki italijanskega mobilnega miličnega polka. To podjetje se je pa popolnoma izjalovilo. Po noči so zapodile naše čete sovražnika notri do svojih prednjih postojank.

Srbsko bojišče.

Avstrijske in nemške čete so izsilile včeraj, 6. oktobra, na številnih točkah prehod čez črto Sava-Donava med izlivom Drine in Železnimi vrati. Srbske prednje čete so bile pognane v beg.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Severnoizhodno bojišče.

Armadna skupina general-feldmaršala pl. Hindenburga. Pred trdnjavo

Dvinsk so udrle nemške čete v široosti 5 km v sovražno postojanko. Južno od jezera Drisvjaty je bil sovražnik dalje potisnjen nazaj. Napadajoča ruska kavalerijska brigada je bila postreljena. Med jezerom Boginskoje in na ozemlju pri Smorgonu so ponovili Rusi svoje izgubopolne prodiralne poskuse, ki so se izjalovili vsi brez izjeme v boju na nož. Ujetih je bilo 11 častnikov in 1300 mož.

Pri Raggazemu (ob Rigajskem zalivu) so nemške obrežne baterije teško poškodovale ruski torpedni čoln.

Armadna skupina general-feldmaršala princa Leopolda bavarskega. Nič novega.

Armadna skupina generala plem. Linsingen. V bojih pri Czartorijsku je bil sovražnik pognan iz gozdov na zahodni strani tega kraja.

Balkansko bojišče.

Nemške in avstrijske čete so prekoračile na več mestih Drino, Savo in Donavo, in so se utrdile na izhodnem in južnem bregu reke Save in Donave.

V Srbijo!

Iz vojnega poročevalnega stana: Na čelni širini približno 400 km so naše zavozniške čete udrle čez vodne ovire, ki mejijo ob Sthijo, so zlomile sovražnikov odpor in stije sedaj na sovražnikovi zemlji. Naše vsled daljšega mirovanja razpoložene čete v Bosni so v zvezi z drugimi četami prekoračile Drino in so vkorakale na sovražnikovo zemljo.

Močni nemški oddelki so izsilili prehod čez Donavo izhodno od Beograda.

Jasno je, da nimajo vse čete na tej zelo dolgi fronti enakih ofenzivnih nalog, napad in ogroževanje je različno, toda vsak trenutek se lahko naloge spreminijo.

V turski zbornici.

Dne 5. oktobra je začela zopet zborovati turška zbornica. Predsednik Halil Bai je napovedal, da bodo kmalu zopet začeli grometi topovi ob Donavi ter otvorili dobo bojov na Balkanu. S pristopom Bolgarije se je ustvarila silovita skupina, ki sega od Severnega morja do Indijskega oceana.

Vojni minister Enver Paša je rekel, da so nasprotniki postali pred Dardanele dosedaj 500.000 mož. Skoro polovica jih je že pokopanih na Galipolju, drugi so vrnejo bolani in ranjeni. Omejiam, da število vojaštva, ki smo ga postavili na bojišče, presega 2 milijona mož. Glede vojnega materijala je izjavil: Kar nam je ostalo iz balkanske vojske, je bilo neznatno. Naše zveze z inozemstvom so bile pretrgane. Zato smo se morali zadovoljiti s tem, kar smo naredili doma. Zagotavljam, da bodo ovire za zveze z inozemstvom kmalu odstranjene, tako da bo dobava municije, orožja itd. kmalu zasigurana.

Grška znova protestira.

„Baseler Anzeiger“ poroča iz Pariza: Grški poslanik je danes izročil drug, ostrejši ugovor proti izkreevanju čet v Solunu.

Prince Nikolaj — poveljnik v Solunu.

„Agence Havas“ (francoska vladna korespondenca) javlja iz Aten: Vojaškim poveljnikom v Solunu bo imenovan kraljev brat, prince Nikolaj.

Izkreevanje ustavljeno.

„Dagbladet“ javlja iz Pariza: Četverospozum je ustavil izkreevanje francoskih in angleških čet, dokler niso končana nova pogajanja z Rusijo.

Koalicijsko ministrstvo na Grškem.

Govori se, da bo grški kralj izročil vlado iz vseh strank sestavljenemu koalicijskemu ministrstvu.

Angleško-francoske čete gredo v Macedonijo.

„Berlinske Tidende“ poročajo: Prvi oddelki v Solunu izkreanih angleško-francoskih čet že korakajo v Srbsko Macedonijo. Grške oblasti niso ovirale izkreevanja, ampak so celo četam dovolile, da so uporabljale vse pristaniško gradivo, kakor so hotele.

Italijani gredo v Albanijo.

„Times“ poročajo iz Rima: Kako se bo Italija udeležila bojov na Balkanu, še ni dogovorjeno. Najbrže bo Italija izkrcala 20.000 mož v Albaniji.

Ultimati Bolgariji.

Rusija in Francija sta bolgarski vladi obenem izročili ultimati. Angleška in Italija sta se jima pozneje pridružili, čeprav italijanski poslanik ni imel nobene poslanice od svoje vlade, da jo izroči. Srbski in belgijski poslanik sta le zahtevala svoje potne liste.

Ruski poslanik zbolel.

Ruski poslanik v Sofiji Savinski ne more odpotovati, ker je zbolel na vnetju slepega črevesa. Ostane v Sofiji kot zasebna oseba. Drugo osobje ruskega poslanštva je že odpotovalo. Tudi poslaniki drugih držav so že odpotovali.

Nizozemska je prevzela varstvo francoskih, ruskih, angleških, italijanskih, belgijskih in srbskih podanikov.

Kedaj udari Bolgarija?

Francoski listi poročajo, da se pričakuje v merodajnih četverospozumovih krogih, da bo začela Bolgarija dne 8. ali dne 9. oktobra z orožjem nastopiti proti Srbiji.

Na Ruskem za mir.

Glasom poročila „Ruskoje Slovo“ se je dumin predsednik Rodzianko izrazil, da so vsi oni, ki govorijo za poseben mirovni sklep, lopovi. Rodzianko pa je poudaril, da car ni hotel sprejeti duminega prededstva. Da bi bila duma kmalu sklicana, ni nobenega upanja.

Vsem Slovincem in Slovenkam! Žrebanje velike loterije Slovenske Straže se nepreklicno vrši v torek, dne 26. oktobra t. l. Dober mesec imamo torej samo do žrebanja. Vsi naši darovi naj se zato v tem mesecu z največjo požrtvovalnostjo osredotočijo na to loterijo, ki je namenjena v podporo revnim otrokom, ter vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. Čim lepši bo uspeh te loterije, več bodo dobili tudi naši slepci. Loterija obsega 1715 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Glavni dobitek v vrednosti 5000 K. Srečka samo 1 K. Ali je treba še kaj priporočilnih besedi? Sramota bi bila za Slovence, ako bi sami ne pojmlili velikega pomena in plemenitega namena te loterije. Zato takoj pišite po srečke na loterijo Slovenske Straže v Ljubljano. Zahtevajte povsod takoj srečke Slovenske Straže! Naberite takoj po kronicah med znanci in znankami za srečke in naročite na skupni naslov več srečk skupno. Kdor za dom ima sree — naj ima zanj tudi dejanja. Do dne 26. oktobra delajmo vsi za loterijo Slovenske Straže! Sifajen uspeh loterije Slovenske Straže naj briše narodu solze!

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 47:

Padlo moštvo:

Scherling Konrad, pešec; Schmuck Jakob, pešec.

Pešpolk štev. 87:

Ranjeni častniki:

Balaban Žiga, kadet;
Danilovič Ivan, praporščak;
Klemenčič Andrej, kadet; Klement Jožef, praporščak;
Ledvina Alfred, praporščak;
Maričnik Ivan, Slovenjgredec, kadet;
Plaček Rudolf, kadet; Podobnik Aleksander, kadet; Pichlutto Anton, poročnik;
Slana Oton, praporščak; Sobžuh Jožef, kadet;
Turek Tomaž, praporščak;
Valoszy Ervin, kadet.

Padlo moštvo:

Cizej Franc, pešec, Braslovče;
Drofenik Janez, pešec, Sv. Trojica;
Kosmida Ljudovik, poddesetnik;
Maurič Lovro, pešec;
Ogrizek Jakob, pešec, Ptuj;
Reich Florijan, pešec, Dramlje; Ropič Mihael, pešec;
Vežjak Franc, pešec, Vosek, Maribor;
Zupančič Emil, pešec, Ponikva.

Pešpolk štev. 87:

Padlo moštvo:

Deželak Franc, desetnik, Trbovlje; Drašček Jožef, četovodja;
Findek Janez, pešec;
Glušič Anton, pešec, Sv. Ilj;
Hernaus Franc, pešec, Ptuj; Hernaus Simon, pešec, Ptuj;
Hostnik Jakob, pešec, Žusem;
Jagodič Henrik, pešec; Jamer Valentin, pešec, Selnica ob Dravi;
Kespert Šimon, pešec, Ptuj; Klamšek Janez, pešec, Šmarje pri Jelšah; Kobal Jožef, pešec; Kovačič Franc, pešec;
Lach Avgust, pešec; Lenart Franc, pešec, Skale;
Mraz Anton, desetnik, Celje; Mulec Franc, pešec, Ljutomer;
Mulej Franc, poddesetnik, Celje okolica;
Naveršnik Ferdinand, pešec, Slovenjgredec; Novak Jak, pešec, Ljutomer;
Oberski Janez, četovodja, Rogatec;
Pečovnik Anton, pešec, Šostanj; Petek Alojzij, pešec, Ptuj;
Seničar Jožef, pešec, Sevnica; Slavič Alojzij, pešec, Ljutomer;
Sraje Anton, pešec, Brežice;
Valenko Jakob, pešec, Ptuj;
Zavražnik Franc, desetnik; Žičkar Jernej, pešec, Kozje;
Zugmeister Adolf, pešec, Ptuj.

Lovski bataljon štev. 7:

Ranjeni častniki:

Trčka Franc, kadet, ranjen;
Vinohradnik Bazilij, kadet, ranjen.

Padlo moštvo:
Adam Franc, lovec;
Balant Mihael, hornist; Bernik Tomaž, lovec; Bogataj J., patroljovodja; Bratuš Edvard, lovec;
Dedek Vinko, patroljovodja; Deržaj Janez, lovec;
(Dalje prih.)

Časopis se slušba cerkovnika in organista v Hočah. Prošnje mora biti oženjen. Prošnje je vložiti do 15. oktobra na kn. šk. nadzupniški urad v Hočah pri Mariboru. Službo je nastopi i. l. nov Nadzupniški urad v Hočah. 60.

Dijak (gimnazist) se sprejme na hrano in stanovanje pri g. Vidovič Mozartstr. 44 Maribor.

Majhen mešer Singerjev šivalni stroj se poceni proda v Goetherjevi ulici št. 2 II. nadstropje vrata št. 12.

Strokovna učiteljica neke obrtne šole na Primorskem, ki se je vsled vojne začasno zaprla daje ure onim damam, ki se hočejo izučiti v krojenju in šivanju oblek. Izučenje za domaco rabo traja prav kratak čas. Tozadevne ponudbe se naj naslovijo na „Strokovna učiteljica“ Maribor, glavna pošta, pošto ležeče.

Namizna jabelka od 5 kg. naprej po 20 do 60 kg razpošlje po povzetju A. Oset p. Gustanj Koroško. Razpošlja se tudi jabolčnik, suhe češnje in vino ter nova zdavilna kislavoda Silva vrele. 607

Povodom Vseh svetnikov

priporočam svojo bogato zalogo nagrobnega omrežja, nadalje omrežja za žrfe, stojala za svetilke, zalogo za cvetlične košare zelo solidnega izdelka.

Franc Schell

umetni ključavničar, Maribor, Koroška cesta št. 31.

Preklic.

Jaz podpisana Jozefa Škof, vžlikarica iz trga Sv. Trojice v Slov. gor., prekličem vse zlobne govornice zoper Julijano Potočnik, katere sem nepremišljeno in brez vseh vzrokov govorila. Zahvaljujem se ji, da mi je odpustila in odstopila od tožbe.

Ta preklic se okliče pri farni cerkvi pri Sv. Trojici in natisne v „Slov. Gospodarju“, „Slovencu“ in v „Straži.“ Vse stroške se zavežem sama plačati.

V Št. Lenartu, dne 1. oktobra 1915.

Jozefa Škof l. r.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen vosek in suhe gobe.

Ivan Ravnikar, Celje, veletrgovina.

Kupim

za aprovizacijo vsako množino lepih suhih orehov in posušenih sliv po najvišji ceni. Plača se takoj pri prevzetju. Vprašanja in ponudbe na naslov: R. Starovašnik, Konjice 62, Štajersko.

Brzojavni naslovi Cirilova tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštno hranilnica št. 25.010 interurban telefon št. 193

Prporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tabljic, črnih, zavrtikov (barvaških in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), raspola vsch velikosti, molitveniki, meliki, svetinjice, škapulirji. Štambilje za urade in dr.

Nove skladbe.

Naš neumorno delavni skladatelj g. Ign. Hladnik, mestni organist v Novem Mestu, je izdal zopet dva nova opusa svojih skladb in sicer: „Petero prošnih Marijinih pesmi ob vojnem času“ za mešani zbor, in „Vojne pesmi“ za moški zbor. Besedilo v obeh delih je zložil Franjo Neubauer. Besedilo k Marijinim je potrdil visokočastiti kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani. Skladbe Marijine so vseskozi dostojne ter bodo našim cerkvenim pevskim zborom prav dobro dešle zlasti v teh težkih časih. Cena partituri 1 K. — Drugo delo „Vojne pesmi“ vsebuje: 1. Fantije svojemu cesarju. 2. Slovenski fantje. 3. Dekletova pesem. 4. Zvončki zvonijo. 5. Domu. Vse skladbe so v narodnem duhu in prav primerne za prireditve „V znamenju zmage zlatega klasa“, zlasti šte. 1 in 5. Škoda le, da ni oblika bolj priročna, torej manjša za vojake-pevce. Cena 1 K. Obe zbirki je založil skladatelj ter oba opusa toplo priporočamo. 554

RAZGLAS.

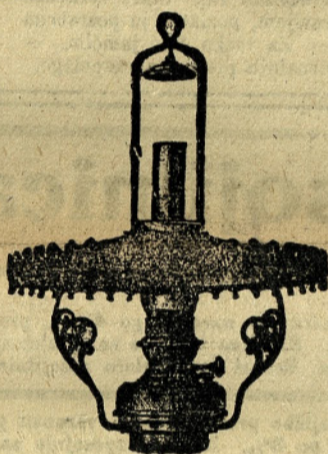
Gospodarsko pomožno društvo za sodni okraj Sv. Lenart na Štaj. porreduje ne samo v pravnih zadevah k vojakom poklicanih, ampak sprejema tudi prošnje za dovoljenje dopusta za obdelovanje polja in druge gospodarske potrebe. Tudi poizveduje o usodi vseh tistih, ki se že dalje časa niso nič zglasili in glede ujetih, o katerih se ne ve ali so še živi. Tudi daje pojasnila glede podpore. Vse to dela društvo brez plačno. Tozadevno se je na c. kr. okrajni sodnji v Sv. Lenartu pri sodniku dr. Ilanig in sicer ob delavnikih od 10 - 12 ure dopoldne in od 3 - 5 popoldne izvzemši četrtke in ob nedeljah in praznikih od 11 - 12 ure dopoldne.

Gospodarsko pomožno društvo za sodni okraj Sv. Lenart dne 28. sept. 1915. 590

Enonadstropna hiša

s prostori za malo prodajalno in lepim vrtom v Gaberju pri Celju se pod zelo ugodnimi pogoji proda. Zelo dobra nalozitev denarja!

Vpraša se: Celje, poštni predal št. 43.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

prporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5,

prporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Bezjak: Marija žalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—
Bleiweis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiweis: Tolažba dušam v vicah, rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—
Jože Čede: Svetlo opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—
Čigon Karol:
Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Gođec Janez:
Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristijanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Alfonz Ligvorij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—
L. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristijanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
L. Herg: Venec sv. pesmi za domačo službo božjo (za-se vezane samo pesmi) K 2.—
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.

Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintel, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 iztisov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—
J. Pavlič: Gospod, teči mi pomagati! K 2.—
Podgoro: Sv. Spoved. K 2.—
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali deklishe bukvice. Z rudečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Seigerschmied: Sv. Družina. K 2.—
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekiricami 50 vin., zel. obreza s sekiricami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega češčenja v lavantinski škofiji. Dve molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo 1893. 80 vin.
Duhovno veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.

Vrhove S. I.: Migljaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši moje molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—
Sveta ura ali kažipot v nebeško domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Šegula: Na Kalvarijo, obsega 30 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljič: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik in srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—
Molite brajše! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popotni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebesa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črke. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljšje pošlje naprej. Za poštino je treba dodati za vsako knjigo 10 vin.

VOLNO

ovčjo oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzeti.

Veletrgovina R. Stermecki, Celje šte. 19, Štajersko.

Krepkega dečka s primerno šolsko izobrazbo, ter pridnega trgovskega pomočnika, sprejme takoj večja trgovina z mešanim blagom na Dolenjskem. Pomočbe pod 344 poste restante Škocjan, Dolenjsko

Ket pomočnica-zabavničica želi priti v trgovino mešanega blaga deklet srednje starosti z učenim spričevalom. Najraje na deželo. Naslov v upravnistvo pod „Pomočnica“ šte. 555.

Zelezne blagajne kupi župni urad Bele vode, p. Šoštanj.

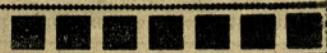
Učenca poštenih staršev sprejme takoj v svojo trgovino g. Miloš Oset, trgovina z mešanim blagom na Muti, Štajersko.

Trgovskega pomočnika in učeno iz poštene hiše sprejme takoj za trgovino z mešanim blagom Maks Robič, Središče Sp. Štaj. 580

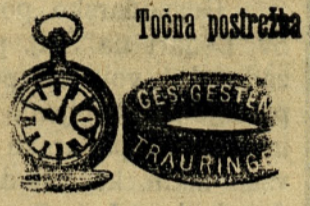
Divji ter pravi kostanj suhe češplje, suhe hrške, lazno in kenopljeno seme, bučne zrne, proso, krompir, želod, ježice (knoper), orehe, vosek, vinski kamen, suhe gobce, predivo, sveže sadje, ter sploš vse deželne pridelke kupi veletrgovina Anton Kolenc v Celju. Istotako tudi olatne in petrolejske ode, vse vrste vreče ter zaboje s teklencami vred od mineralne vode.

Krznarski učeno se proti popolni oskrbi takoj sprejme. K. Gränitz, Maribor Gosposka ulica 7

Pomanjkanje zobotehnikov je postalo zelo občutno, ker so skoro vsi vpoklicani v vojaško službo Zatoj bo naše cenjene čitatelje gotovo veselo iznenadilo, da je ustopil pri Dr. Anton Schwab-u, zobozdravniku v Celju izvrsten zobotehnik Schöngut, ki je delal v prvih velikomestnih zobotehničnih atelijih.

URE

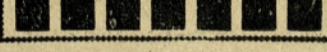

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

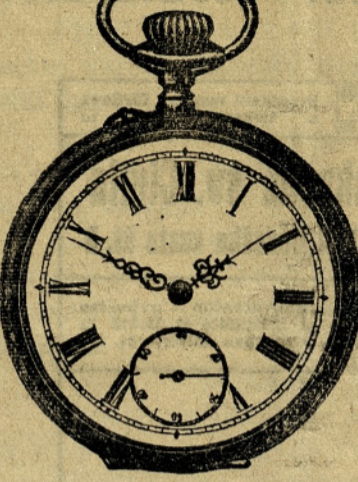
- Niklasta remont-ura K 3-60
- Pristna srebrna ura K 7-
- Original omega ura K 24-
- Kuhinjska ura K 10-
- Budilka niklasta K 5-
- Poročni prstani K 2-
- Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 25
Kupujem zlatino in srebro.

Ure! Ure!

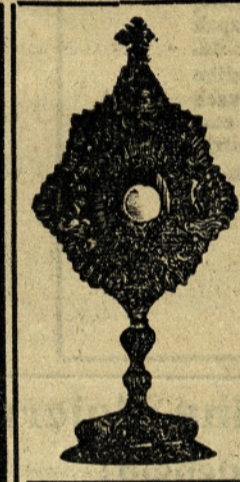
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

- Srebrne ure za fante od 7 K
- Srebrne ure damske od 8 K
- Srebrne verižice od K 2 40
- Sreb. verižice damske K 3-60
- Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil
Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne
Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3
se priporočam prečistiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popraviljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Kupujem

seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru P. L. I. R. B.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odločbi po 4%. Obresti se pripiljujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se pošlje hranilne pološnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in osov: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojeje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih navodih prevzame posojilnica v svoji lasti proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 krog. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koče.

Uradne ure se vsake sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzil pravnike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prebrje prejema vsak delovnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

<p>Uradne ure se: vsake sredo, vsak petek in vsak sobjekti dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 12. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno same ob uradnih časih. Pojasnila se dajeje vsak dan od 8. do 12. ure dop.</p> <p>Uradni prostori se nahajajo v ministrskem samostanu v Ptujju.</p>	<p>Hranilne vloge obrestuje po 5%, od 1. in 16. v mescu po vleklivi in do 15. in zadnjega pred drigom. Navzdignjena obresti se hencem jamča in decembra vsakega leta pripiljuje glavni ter kakor to-le obrestujeje. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavezev kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitneb. Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne pološnice št. 118.080 in domači nabiralniki.</p>	<p>Posojila se dajeje na vknjižbo po 5 1/2, do 6%, na vknjižbo in poročilo po 5%, na menice po 6 1/2%, na zastavo vrednostnih listin in takoli račun pod ugodnimi pogoji. Prevzameje se dolgevi pri drugih navodih in zastavilnih prošnje na sodnjo na vknjižbo in izbris vknjižbe čaka posojilnica brezplačno stranka plača same koče.</p>
---	--	--

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

<p>Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2% od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.</p>	<p>Daje posojila na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.</p>	<p>Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. - Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -</p>
--	--	---

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.